

“**D**els 10 membres del Govern valencià, únicament n'hi ha quatre de nacionalistes: Vicent Marzà, Rafael Climent, Vicent Soler i Ximo Puig. Els altres, no ho són gens”, explica, amb un punt malèvol, algú que seu cada divendres a les reunions del Consell. L'admiració recíproca que es professen Puig i Marzà n'és la prova fefaent. Qui havia de dir al jove Marzà, sobiranista i partidari dels Països Catalans, que es trobaria tan còmode amb Puig, un socialista veterà adscrit al sector lermista. I qui havia de dir a Puig, que va festejar amb Ciutadans abans de casar-se amb Compromís, que gaudiria tant amb Marzà.

Puig abraça sovint Marzà. No ho fa protocol·làriament, com quan s'abraça amb Pedro Sánchez, el secretari general del seu partit, sinó de manera impulsiva i sincera. Amb espontaneïtat. “És un conseller molt bo, boníssim”, ha afirmat en petit comitè. “La relació amb el president és magnífica”, ha corroborat Marzà, un dels diputats de Compromís més contraris a investir Puig i que ara fa un any va animar més Mónica Oltra perquè forçara la màquina a fi de ser ella la presidenta.

Com Marzà, Josep Nadal també pensava que estava als antípodes ideològics de Puig. En canvi, el diputat de Compromís i cantant del grup La Gossa Sorda, que l'any passat va acomiadar-se dels escenaris, es felicitava en un article d'opinió recent pel “valencianisme sincer i convençut de Ximo Puig i Vicent Soler, entre d'altres”, a més de lamentar que “el PSOE no haja sigut tan valent com el PSPV a l'hora d'intentar un pacte a la valenciana” que haguera fet president Pedro Sánchez. Fa pocs dies, amb motiu de la candidatura al Senat d'ampli espectre que va quedar frustrada per la negativa de la direcció federal, Nadal reconeixia el “gest històric” que significava que el PSPV haguera explorat aquesta via, alhora que, això sí, demanava més valentia als socialistes valencians de cara al futur: “Tindran més ocasions per decantar-se”.

CALIU I FREDOR. Ximo Puig i la seua vice-presidenta, Mónica Oltra, mantenen un relació més que cordial, molt més afable que la de Puig, secretari general del PSPV, amb Pedro Sánchez, secretari general del PSOE. Sánchez ha volgut que Oltra fera de mediadora amb Pablo Iglesias, però potser hauria de mitjançar entre Sánchez i Puig.

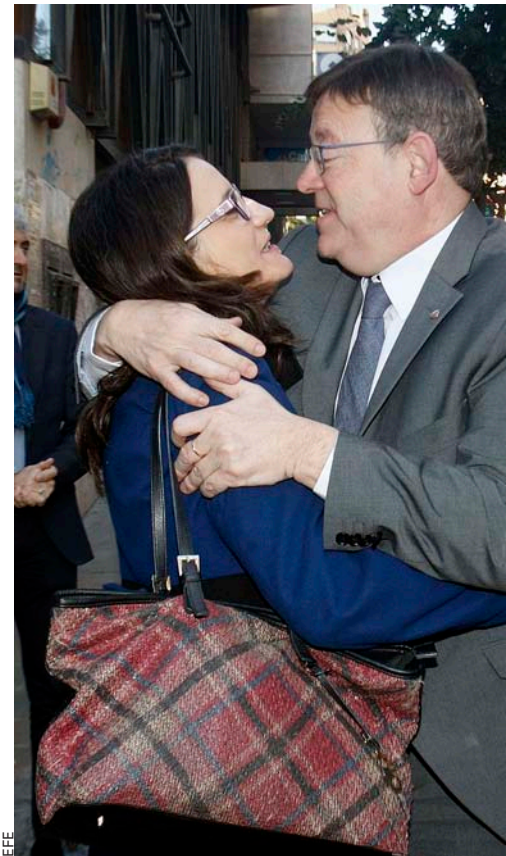
Primer intent

Aquesta no ha sigut la primera temptativa de confeccionar una llista conjunta al Senat. Ha sigut la primera que ha transcendit, però no el primer intent. L'octubre passat, els socialistes valencians ja van plantejar a Ferraz de fer pinya amb Compromís i Podem, que negociaven de concórrer plegats a les eleccions del 20 de desembre. L'oposició a l'acord era notable al si del Bloc, però els socialistes no albergaven dubtes: aquella partida la guanyaria Mónica Oltra, que hi era molt procliu.

Ensumant els núvols negres a l'horitzó, el PSPV va suggerir a la direcció estatal del partit la necessitat d'una entesa al Senat que rendibilitzara cada papereta i no els deixara, per exemple, sense representació a la cambra alta per la demarcació de València. Des del 1993, tres dels quatre senadors són per al PP, i el quart, per al segon classificat, que fins el 2011 sempre havia estat el PSOE. Ara bé, tenint en compte que Compromís ja havia superat clarament el PSPV en aquesta circumscripció sis mesos abans, les opcions de perdre l'únic senador eren grans. Enormes.

“Per fi, la suma de l'esquerra superava de llarg el PP. Es tractava de fer-ho palès i que tots n'isquérem guanyant”, explica una font autoritzada del PSPV-PSOE. “Si realment teníem l'objectiu de derrotar la dreta, el resultat al Senat era fonamental, com va veure's més endavant”, afegeix, “però no ens van voler fer cas”. I els números eren explícits: podien endur-se 9 dels 12 senadors del País Valencià, tot just al contrari que formant part de candidatures separades. Amb relació al resultat del 20 de desembre, Podem guanyava tres senadors –un a cada demarcació–; Compromís en guanyava dos més –a Castelló i Alacant– i el PSOE recuperava el de València. Tres per a cadascun d'ells, en lloc de tres a repartir entre tots.

La tardor passada, Ximo Puig, Mónica Oltra i Antonio Montiel no van parlar-ne de manera formal, però amb el vist-i-plau de Pedro Sánchez les opcions d'acord

el 20D haurien sigut bastant elevades. “La terra no estava treballada, però en mitja hora hauríem posat els plançons i haurien arrelat bé”, assegura la font abans esmentada. Malgrat que ja tenia prou maldecaps amb la confluència al Congrés que no acabava de quallar, Oltra estava al cas de tots aquests moviments, que veia amb bons ulls.

“El PPCV s'havia passat la legislatura anterior advertint que el tripartit que vindria seria un desastre internament i duria els valencians a la ruïna. Aquesta aposta encara hauria deixat més en evidència aquell discurs”, apunta una altra veu pròxima a Puig. “Era bo per a la Generalitat i bo per als centenars d'ajuntaments on governem junts, perquè una entesa al Senat hauria servit per reforçar aquests pactes”, subratlla, però Sánchez va tancar la porta i va rodar la clau.

Segon intent

A la segona quinzena d'abril, quan la repetició electoral ja semblava inevitable, Ximo Puig va contactar amb Pedro Sánchez per fer-li saber que els socialistes valencians volien sondejar novament

aquesta via, sota la tesi de convertir el Senat en una cambra territorial real.

—Amb Compromís, cap problema, però amb Podem, de cap manera.

El secretari general del PSOE tallava de soca-rel qualsevol esperança d'acord, però Puig, que no hi mantenia una relació excelsa, va continuar regant el seu somni. Cada pocs dies, algun membre del seu equip trucava a Ferraz, i les negatives constants que rebien —“amb Compromís, ja us hem dit que sí, però amb Podem, ja us hem dit que no” — Puig les replicava amb declaracions públiques cada cop més explícites, en què advocava per un grup de 9 senadors que defensara les reivindicacions del “Govern a la valenciana”.

—Si sóc tan deslleial com dius, hauries d'obrir-me un expedient i expulsar-me.

Les discussions entre els secretaris d'organització valencià i federal van ser pujades de to, no exemptes d'insults i d'amenaques mútues. Només algú que ocupa un càrrec com aquest tolera tanta malícia. L'endemà en tornaven a parlar i discutien de nou. Era un no parar.

La predisposició absoluta de Compromís d'anar units —Lluís Miquel Campos,

pel Bloc, i Pasqual Mollà, per part d'Iniciativa, havien mantingut converses amb els socialistes— contrastava amb la negativa inicial de Podem. El secretari general al País Valencià, Antonio Montiel, va confessar en primera instància la seua “sorpresa” i va acusar el PSOE d'haver impedit que Compromís-Podem disposara de grup propi al Congrés i de llançar-se “als braços d'Albert Rivera”. “No forma part del nostre full de ruta”, va advertir sobre la hipotètica coalició al Senat.

En olorar la sang, però, Pablo Iglesias va proposar una candidatura conjunta al Senat a totes i cadascuna de les circumscripcions, un anunci que els socialistes ja sabien que es produiria i que van comunicar al PSPV tres hores abans que Iglesias el fera públic.

—Avui Podem ens oferirà llistes conjuntes al Senat a tot Espanya.

—I què penseu fer?

—Dir-los que no.

—És una equivocació greu.

En efecte, la maniobra d'Iglesias va ser rebutjada per Sánchez amb un “no, gràcies” immediat, i va aconseguir les dues finalitats que s'havia marcat el secretari

general de la formació morada: demostrar que el PSOE no vol establir acords nítidament d'esquerres amb Podem, i fer saltar pels aires la possible entesa valenciana. “Una altra jugada de laboratori”, segons la qualifica un dirigent del PSPV.

Arribats a aquest punt, Montiel va canviar la seua estratègia. Es va posicionar clarament del costat del possible Acord Valencià al Senat, una posició que a la seu de Blanqueres es creien de debò. “Afortunadament, al País Valencià, Podem és més federalista que no en altres llocs. Si Iglesias haguera aprovat l'entesa, Montiel l'hauria defensada des del minut zero”, diuen les fonts consultades.

Iglesias va oferir l'aliança a Sánchez el matí del 10 de maig, i el secretari general socialista va refusar-la al cap de pocs minuts. Tanmateix, de vesprada, l'executiva del PSPV acordava per unanimitat cercar una candidatura unitària que defensara els interessos dels valencians.

Mentrestant, Àngela Ballester, diputada valenciana al Congrés i membre de la direcció estatal de Podem, va enviar un missatge al secretari d'organització socialista, Alfred Boix, per concretar una →

Què va passar, què sembla que passarà i què podria haver passat

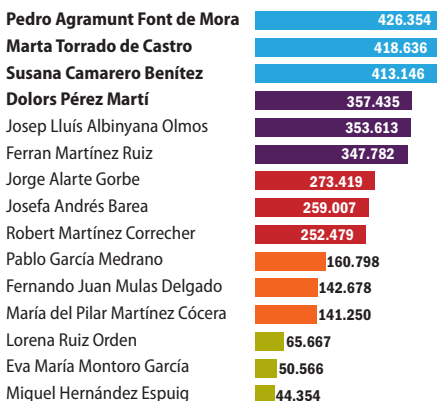
Els intents de Ximo Puig per bastir un acord d'ampli espectre al Senat Amb Compromís, Podem i Esquerra Unida buscava reflectir la majoria d'esquerres que ara mateix hi ha al País Valencià. A les eleccions estatals del 20 de desembre del 2015 (cas 1), el PP va endur-se 9 dels 12 senadors, tal com passa sempre des del 1993. Amb els mateixos resultats del 20D, la mitjana de vot de cada candidat de la coalició Podem-Compromís-EUPV (cas 2) els atorgaria tres senadors, dos dels quals els perdria el PSOE. Si aquesta entesa s'haguera ampliat als socialistes (cas 3), la mitjana de vot a cada candidat de la hipotètica llista hauria superat, de llarg, la mitjana dels candidats del PP. És a dir, que l'esquerra s'hauria anotat 9 senadors, i els conservadors, només 3.

RESULTATS DE LES ELECCIONS AL SENAT DEL 20 DE DESEMBRE DEL 2015

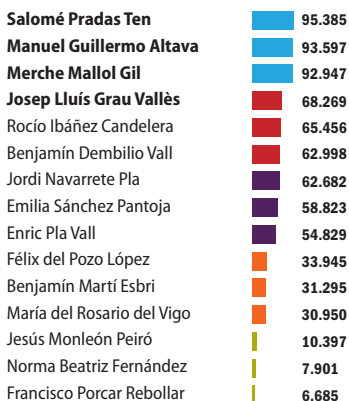
PP PSOE Podem-Compromís Ciutadans EUPV

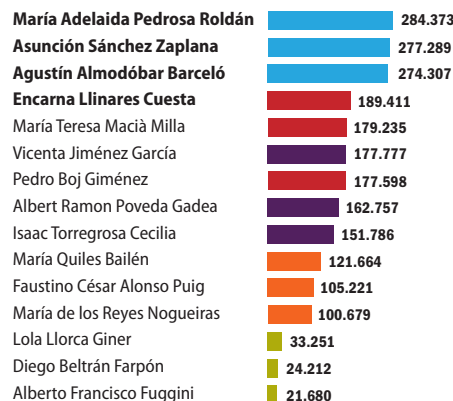
VALÈNCIA

CASTELLÓ

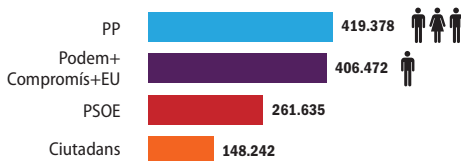
ALACANT

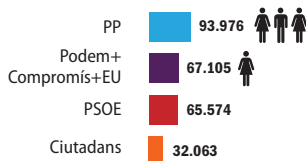
RESULTATS AMB LA COALICIÓ PODEM-COMPROMÍS-EUPV D'ACORD D'ACORD AMB ELS RESULTATS DEL 20 DE DESEMBRE

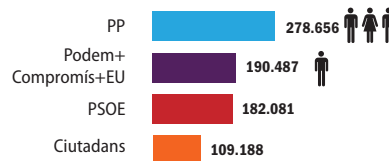
VALÈNCIA

CASTELLÓ

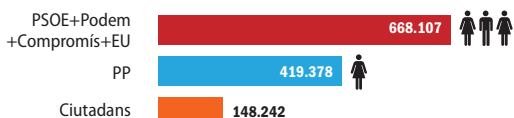
ALACANT

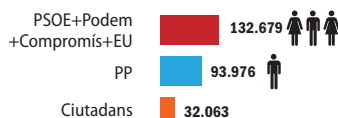
RESULTATS AMB UNA ENTESA DE TOTA L'ESQUERRA D'ACORD AMB ELS RESULTATS DEL 20 DE DESEMBRE

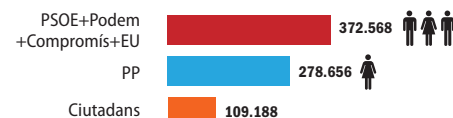
VALÈNCIA

CASTELLÓ

ALACANT

→ trobada l'endemà, dia 11, a les 16 hores, a les Corts valencianes. Boix no va contestar-li perquè estava reunit a l'executiva, però ella va confirmar la cita, i la premsa va publicitar-la. Tothom parlava del torcebraç Puig-Sánchez.

El 13 de maig s'esgotava el termini per formalitzar les coalicions, i encara que ni tan sols s'havia lligat l'entrada d'Esquerra Unida, Podem volia posar més carn a la graella. Llavors, atesa la posició de la direcció federal, el PSPV va descartar la coalició i va inclinar-se per una fórmula imaginativa –per comptes de presentar tres candidats, presentar-ne un de sol i que cada formació demanara el vot pels altres dos–, però el PSOE tampoc no va validar-la.

—D'acord, no voleu. Però, per favor, podeu argumentar-nos els motius?

—El partit no us dona suport. I punt.

Les converses entre els socialistes valencians i espanyols eren més i més tenses cada dia que passava. Tampoc no rebien el suport de cap federació, per bé que la balear i l'aragonesa van estudiar una candidatura semblant al Senat.

A la direcció federal va desagradar-li especialment el document de suport a l'acord al Senat signat per 141 alcaldes del PSPV i l'absència sistemàtica de Ximo Puig a les reunions de l'executiva i el comitè federal, òrgans de què forma part. “Són més importants els interessos dels valencians que els del partit”, justificava el seu cercle de confiança. Així, el 14 de maig, Puig assistia a la multitudinària Primavera Educativa organitzada pel conseller Marzà a València mentre a Madrid se celebrava el comitè federal, màxim òrgan entre congressos.

En eixir de la cimera, el secretari d'organització valencià, Alfred Boix, va afirmar davant la premsa que la negativa del PSOE a l'entesa valenciana era “una errada d'aquesta direcció”. El matís “aquesta” denotava moltes coses.

Valencianisme contra Ferraz

Una persona del partit a qui no ha agradat el *tour de force* de Puig per bastir la candidatura unitària opina que ho ha intentat de manera tan ostensible per “mirar de patrimonialitzar un govern a la valenciana que presideix però els èxits del qual no capitalitza per culpa de la gran exposició mediàtica de Mónica Oltra”. “Vol guanyar-li espai a Compromís jugant en el camp de Compromís, el del valenci-

anisme i l'enfrontament amb l'Estat, però això ens pot fer perdre votants moderats”, explica aquesta veu. “És natural que vulga tenir més visibilitat que Oltra, però Ximo no pot ser deslleial amb Pedro”. César Luena, secretari d'organització federal, ha estat taxatiu en qualificar l'actitud de Puig: “Un acte de guerra en tota regla”.

Segons Ferraz, la consellera de Sanitat, Carmen Montón, va ser “obligada” a defensar la llista conjunta al Senat, cosa que va fer el 12 de maig als passadissos les Corts. Per embolicar la troca una mica més, poques hores després es fotografava com a ministrable –d'Igualtat– de Sánchez a Barcelona. “Sense dubte, la federació rebel per excel·lència és la valenciana, per sobre de l'andalusa. Susana Díaz no qüestiona l'estructura organitzativa ni li genera tants problemes a Pedro”, continua aquesta font.

Un home del PSPV proper a Puig ho resumeix de manera clara: “El que ens ha passat és una metàfora del que passa

“EL QUE ENS HA PASSAT ÉS UNA METÀFORA DEL QUE PASSA AMB ELS VALENCIANS AL CONJUNT D'ESPANYA”

amb els valencians al conjunt d'Espanya. Si Jaume Collboni haguera intentat un acord com aquest amb Ada Colau, no li haurien dit res, encara que Colau és més de Podem que Podem. Als socialistes bascos o andalusos tampoc no els haurien posat traves. No comprenen que els valencians puguem pensar diferent. Als empresaris, els sindicats i uns altres partits els passa igual. Resulta indignant”.

“Fa 20 anys que no governàvem la Comunitat Valenciana, el segon govern més important que tenim ara, i no li presten una atenció especial, no els importem”, li retreu, a Sánchez, aquesta persona. “Podrien haver dit que els acords al Senat s'estudiaren cas per cas, però no volen entendre que Podem no és igual a Andalusia que ací. Sense ells no arribarà a La Moncloa, però això tampoc no li importa”.

—Com voleu pactar amb els que ens diuen això de la calç viva?

—És que ja hem pactat, i ens va bé.

“No els agrada que el president siga capaç de marcar un perfil propi, aquest és el problema. No hi ha química personal ni entenen que disposem d'un projecte autònom, però ja s'ho faran”, continua aquesta font de l'entorn de Puig. “La defensa de les nacionalitats històriques no pot circumscriure's als partits nacionalistes, ni podem cedir-la a uns altres. Hem sigut nosaltres més rebels que el PSC, el PSIB o el PSdeG? Hem sigut més exigents que Andalusia o Extremadura, que també van reclamar –i aconseguir– el deute històric? No busquem el frontisme, sinó compatibilitzar els interessos valencians amb els del PSOE. És això tan greu?”

Els 11 mesos que porta com a president, Puig ha fet uns Pressupostos que inclouen 1.300 milions de l'infrafinançament no reconegut per l'Estat; s'ha negat a abonar la multa de la UE pel dèficit ocult a l'època del PPCV –l'Estat li diu que l'ha de pagar– i va recórrer els Pressupostos Generals de l'Estat al Tribunal Constitucional, que ha resultat en contra de la Generalitat amb una celeritat inusitada. A més, Puig planteja un model de finançament de collita pròpia i un estat federal que en ocasions anomena “confederal”. La setmana passada [vegeu pàgs. 24-25], a Barcelona, va arribar a dir, amb matisos, que “el poble de Catalunya ha de prendre lliurement les seues decisions” i que li agradaria que la Generalitat Valenciana accedira a l'Institut Ramon Llull.

Uns gestos que se sumen a la seua presència a les Trobades d'Escoles en València –el primer president que hi ha anat– i a actes com el lliurament dels premis de música del Col·lectiu Ovidi Montllor. L'alta distinció a Raimon i la gira patrocinada per la Generalitat o el vídeo “Orgull valencià”, que va encarregar per elevar l'autoestima i compensar la “hipoteca reputacional” de la corrupció, són altres elements que han cridat l'atenció.

El distanciament amb Sánchez és notori. Dijous passat va visitar València sis hores, dues de les quals va dedicar-les a dinar amb un grup de periodistes, tot i que Ximo Puig no tenia problemes d'agenda i hagueren pogut quedar. Després, a la seu del PSPV, només va comprometre's de paraula amb les cinc grans reivindicacions valencianes. El document que havien preparat els socialistes valencians perquè Sánchez i Puig el signaren solemnement va quedar sense rubricar. Ací tampoc va haver-hi entesa. ●